

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 13P/274/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1416211230
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2022:1416211230.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV sudcom JUDr. Petrom Kalatom, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, S. bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka: B., zastúpená JUDr. Andrej Gara, advokát so sídlom Štefánikova ul. č. 14, 811 05 Bratislava, IČO 30 850 436, otec CD. o návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Maloletý S. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.

II. Zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia.

III. Styk otca s maloletým S., súd neupravuje.

IV. Otec je povinný, počnúc dňom 19.12.2016, prispievať na výživu maloletého S., za obdobie od 19.12.2016 do 31.08.2021 bežným výživným v sume 470 eur mesačne, a od 01.09.2021 bežným výživným v sume 750 eur mesačne, vždy k 15 dňu v mesiaci vopred, k rukám matky.

Zročné výživné za obdobie od 19.12.2016 do 28.02.2022 v sume 31 017,08 eur, je otec povinný uhradiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Návrh matky v prevyšujúcej časti súd zamieta.

V. Otec je povinný prispievať výživným na tvorbu úspor maloletého S., v sume 400 eur mesačne, počnúc dňom 19.12.2016 na osobitný účet maloletého S. ktorý je matka povinná zriadiť v peňažnom ústave v lehote piatich dní od doručenia rozsudku a v rovnakej lehote oznámiť otcovi maloletého číslo účtu.

Zročné výživné na tvorbu úspor maloletého S. za obdobie od 19.12.2015 do 28.02.2022, v sume 24.967,70 eur je otec povinný uhradiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na osobitný účet maloletého S., ktorý je matka povinná zriadiť v peňažnom ústave v lehote piatich dní od doručenia rozsudku a v rovnakej lehote oznámiť otcovi maloletého číslo účtu.

Návrh matky v prevyšujúcej časti súd zamieta.

VI. Návrh otca na nahradenie súhlasu matky so zmenou priezviska maloletého súd zamieta.

VII. Návrh otca na prerušenie konania súd zamieta.

VIII. Konanie o návrhu otca na určenie otcovstva súd zastavuje.

IX. Matka je povinná, raz za dva týždne, vždy v pondelok, elektronicky otca informovať v anglickom jazyku o maloletom, najmä o jeho fyzickom a duševnom zdraví, vrátane každej návštevy pediatra alebo

odborného lekára, o jeho výsledkoch v škole, o výchovných a pedagogických opatreniach, o všetkých mimoškolských, športových, kultúrnych aktivitách maloletého, spolu s aktuálnou fotografiou maloletého.

X. Súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 16P/1/2017 - 20 zo dňa 14.11.2017.

XI. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletého návrhom doručeným súdu 19.12.2016 žiadala, aby súd zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti, s tým, že matka bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Styk maloletého s otcom žiadala neupravovať. Zároveň navrhla, aby súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 2.500 eur mesačne (neskôr špecifikovala, že suma 1.500 eur má predstavovať spotrebné výživné a suma 1.000 eur výživné na tvorbu úspor). Uvádzala, že otec o maloletého nejavil záujem, maloletý ho podľa matky spoznal ako päťročný, otec neprispieva na výživu maloletého, všetky náklady hradí výlučne matka. Otca naposledy videl na pojednávaní na Krajskom súde v Bratislave, kde prebiehalo konanie o návrat maloletého do V., ako krajiny jeho obvyklého pobytu. Uvádzala, že vyučuje anglický jazyk, jej mesačný príjem predstavuje sumu okolo 1.000 eur mesačne. Výdavky maloletého v návrhu vyčíslila na sumu cca. 630 eur mesačne (594,10 eur mesačné pravidelné výdavky a 430 eur ročné náklady na stravu, drogériu, oblečenie, školské pomôcky, združenie rodičov, triedny fond, školské aktivity, plávanie, návštevy lekára, zubára, výdavky na lieky, hračky, voľnočasové aktivity, kaderníctvo, športové potreby, kultúrne aktivity, knihy a ostatné výdavky - vyčíslenie na č. I. 4 v spise). V neskorších podaniach matka vyčíslila výdavky maloletého vyššie (č.I. 166 v spise 930 eur mesačne podaním z 30.05.2018, resp. 1.492 eur podaním doručeným 20.10.2021, č. I. 409 v spise). Doložila sumár mzdy za rok 2011, kedy otec podľa matky dosiahol ročný príjem 207.000 eur a za rok 2014, kedy otec dosiahol príjem 280.000 eur.

2. Otec nesúhlasil s tvrdeniami matky, že o maloletého nejavil záujem, poukazoval na to, že skutočnosť, že nie je uvedený v rodnom liste maloletého bráni tomu, aby súd mohol v konaní pokračovať, navrhoval, aby súd v rozsudku deklaroval, že priezvisko maloletého je Z., krstné meno S., pričom dňa 21.07.2007 bolo jeho otcovstvo určené dobrovoľným uznaním, následne bolo toto uznanie v USA zrušené na podnet matky. Matka pri návšteve Slovenska v roku 2008 maloletého najprv zapísala do matriky s priezviskom D., neskôr mu zmenila aj meno na S.. Otec sa domáhal zmien zápisov v rodnom liste aj na slovenskej matrike, no neúspešne. Otec má za to, že maloletý sa stále volá Z., keďže matka nikdy nemala súhlas otca, ani nežiadala súd na nahradenie súhlasu otca so zmenou priezviska. Otec uvádzal, že sa o maloletého zaujímal, do konca roku 2008 žili spolu v byte otca, potom poskytol matke samostatné bývanie, pričom otec s nimi prebýval po celý čas ich vzťahu až do roku 2013, keď sa rodičia maloletého ako partneri rozišli. Od januára 2016 maloletého nevidel, matka mu len v októbri 2016 umožnila telefonát, následne až v decembri 2017. Matka nedodržuje podľa otca ani súdom vydané rozhodnutie ohľadom telefonického skype kontaktu, neodpovedá otcovi na emaily. Otec sa počas konania o návrat maloletého pokúšal o stretnutie s maloletým v domácnosti matky, matka mu to ale neumožnila. Matka podmieňovala kontakt otca so synom úhradou výživného v sume 2.500 eur mesačne. Súhlasil so zverením maloletého do starostlivosti matky, za predpokladu, že bude môcť udržiavať pravidelný a plnohodnotný styk s maloletým, inak žiadal, aby bol maloletý zverený do jeho starostlivosti. Zastupovanie a správu majetku navrhol ponechať obom rodičom. Výživné považoval za neprimerané a to aj v pomere k matkou vyčíslňovaným výdavkom, ktoré považoval za nadhodnotené s tým, že poukazoval na to, že matka má dostatok finančných prostriedkov (v návratovom konaní bolo podľa neho preukázané, že má 260.000 dolárov na účte). Poukazoval na to, že matka si odchodom z USA znížila svoje príjmy úmyselne, keďže tam dosahovala nadpriemerný príjem. Namietal položku reštaurácie, iné, školské pomôcky (čo do výšky), za reálne považoval výdavky na maloletého asi vo výške 352 eur mesačne. Uvádzal, že je potrebné zohľadniť cestovanie otca na Slovensko a s tým spojené výdavky na náklady na letenky. Navrhol teda, aby súd deklaroval, že priezvisko maloletého je Z., že otcom je L. výživné navrhoval upraviť vo výške 250 eur mesačne. Jeho styk s maloletým navrhoval upraviť vždy počas letných prázdnin od 01.07. do 14.08., každý páry rok počas jarných prázdnin, každý nepáry rok počas veľkonočných prázdnin, každý páry rok počas vianočných prázdnin. Zároveň navrhoval, aby súd upravil jeho kontakt prostredníctvom elektronickej aplikácie (napr. Skype, Facetime), každý pondelok, stredu, piatok a každú páry sobotu. Tiež navrhoval, aby súd uložil matke povinnosť raz za dva týždne informovať otca prostredníctvom emailu o maloletom.

3. V ďalšom priebehu konania otec vo svojich podaniach najprv navrhoval, aby súd čiastočným rozsudkom určil, že je otcom maloletého (nakoľko v tom čase nebol v rodnom liste maloletého uvedený, v tejto časti neskôr vzal návrh späť), zároveň aby súd nahradil súhlas matky so zmenou priezviska maloletého. Neskôr už otec opakovane uvádzal, že právomoc konať vo veciach maloletého majú americké súdy, ktoré vo veciach starostlivosti maloletého aj rozhodli, otec tak právomoc súdov v Slovenskej republike neuznával.

4. Podľa § 24 ods. 1 až 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, vzťahy medzi rodičmi a deťmi vrátane vzniku alebo zániku práv a povinností rodičov sa spravujú právom štátu, na ktorého území má dieťa obvyklý pobyt. Ak si to vyžiada ochrana osoby alebo majetku dieťaťa, súd môže pri rozhodovaní výnimočne prihliadnuť aj na právo iného štátu, s ktorým má vec podstatnú väzbu.

5. Podľa § 39 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, právomoc slovenských súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je daná, ak má maloletý na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt alebo jeho obvyklý pobyt nemožno určiť. Rodičovské práva a povinnosti, ktoré vznikli v štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa, zostávajú zachované aj po zmene obvyklého pobytu dieťaťa. Ak niektorému z rodičov nevznikli rodičovské práva a povinnosti, ktoré priznáva rodičovi slovenské právo, vzniknú mu okamihom, keď sa územie Slovenskej republiky stane obvyklým pobytom dieťaťa. Výkon rodičovských práv a povinností sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

6. Podľa § 28 ods. 1 písm. a), b) a c) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa.

7. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima

13. Podľa § 65 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Súd ako prvú skúmal otázku právomoci konať a rozhodnúť vo veci, ktorú napokon otec v konaní aj spochybňoval, keď odkazoval na rozhodnutia amerických súdov, ktoré v minulosti rozhodli o úprave práv a povinností rodičov k maloletému. Slovenská republika a Spojené štáty americké nie sú súčasne zmluvnými stranami žiadnej dvojstrannej, resp. viacstrannej medzinárodnej zmluvy upravujúcej právomoc súdov vo veciach starostlivosti o maloletých. Je tak s poukazom na § 39 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom potrebné sa zaoberať sa charakterom pobytu maloletého na území slovenskej republiky. Je pravdou, že americké súdy otázku práv a povinností rodičov voči maloletému riešili, konkrétne súd civilných sporov v kraji B., štát S., oddelenie pre rodinné veci, v rozhodnutiach FD č. 14-006413-006 zo dňa 08.06.2015, FD č. 14-006413-006 zo dňa 06.07.2015, FD č. 14-006413-005 zo dňa 14.07.2015, FD č. 14-006413-006 zo dňa 04.08.2015, FD č. 14-006 zo dňa 10.10.2015. Rozhodnutím z 08.06.2015 bola (okrem iného) upravená striedavá osobná starostlivosť o maloletého, zároveň bolo rodičom uložené, že nevezmú maloletého mimo USA bez písomného súhlasu druhého rodiča alebo uznesenia súdu. Rozhodnutím zo 06.07.2015 americký súd nariadil matke vrátiť sa s maloletým do S. a odovzdať maloletého otcovi, s tým, že malo byť zrušené uznesenie súdu z 08.06.2015 a otcovi mala byť udelená výhradná zákonná a fyzická starostlivosť o maloletého. Uznesením zo dňa 14.07.2015 bolo (okrem iného) potvrdené uznesenie zo 06.07.2015 a bolo nariadené vrátenie maloletého do USA, s tým, že bolo pozastavené výživné na maloletého. Rozhodnutím zo dňa 04.08.2015 bolo (okrem iného) matke nariadené dodržať rozhodnutia zo 06.07.2015 a 14.07.2015, bol jej nariadený návrat spolu s maloletým do S., odovzdanie maloletého do otcovej opatery, matka bola vyhlásená za osobu pohŕdajúcu súdom, s tým, že bolo prikázané dopravenie matky do väzby v USA. Rozhodnutím zo 16.10.2015 si súd civilných sporov v kraji B., štát S., oddelenie pre rodinné veci zachoval právomoc vo veciach týkajúcich sa maloletého, súd deklaroval, že USA ostávajú miestom obvyklého pobytu maloletého, pričom výhradnú zákonnú starostlivosť bude mať otec maloletého, matke bola uložená povinnosť vrátiť maloletého do USA, s tým, že do návratu maloletého bude maloletý chodiť do školy s vyučovacím jazykom anglickým. Z pohľadu skúmania právomoci bola pre súd podstatná skutočnosť, že v Slovenskej republiky prebiehalo konanie o návrat maloletého do krajiny jeho obvyklého pobytu (USA), ktoré inicioval otec návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava I dňa 23.07.2015. Súd prvej inštancie nariadil návrat maloletého uznesením zo dňa 27.10.2015. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 28.10.2016 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrat maloletého nenariadil, čo odôvodnil jednak akceptovaním názoru maloletého, ktorý návrat do USA jednoznačne odmietol, ako aj psychickým stavom maloletého, keď odvolací súd dospel k záveru o preukázaní existencie vážneho nebezpečenstva, že návrat maloletého a jeho psychický stav by mohol maloletého priviesť do neznesiteľnej situácie a to narušením jeho súčasnej stability a pocitu istoty. Hoci je potrebné uviesť, že tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd v konaní o nariadenie návratu maloletého do krajiny jeho obvyklého pobytu ustálili, že USA boli krajinou obvyklého pobytu maloletého, práve skutočnosť, že maloletý sa od mesiaca jún 2015 sa zdržiava na území Slovenskej republiky, v spojení so skutočnosťou, že jeho návrat do USA nebol napokon nariadený, mala za následok, že krajinou jeho obvyklého pobytu už v čase podania návrhu matkou na úpravu práv a povinností rodičov bola Slovenská republika a preto v zmysle ustanovenia § 39 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, právomoc slovenských súdov je daná, pričom miestne príslušným je s ohľadom na miesto pobytu maloletého Okresný súd Bratislava IV a zároveň s ohľadom na § 24 ods. 1 až 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, vzťahy medzi rodičmi a deťmi vrátane vzniku alebo zániku práv a povinností rodičov sa spravujú právom Slovenskej republiky.

16. Pokiaľ ide o zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky, to navrhovala tak matka, ako pôvodne (v čase, kedy ešte otec právomoc slovenský súdov nespochybňoval), aj samotný otec. Súd vychádzal aj z prejaveneho názoru maloletého, ktorý sa v pohovore na súde dňa 10.01.2022 sám vyjadril, že si v súčasnosti nevie predstaviť, že by bola starostlivosť o neho realizovaná iným spôsobom, ako že by bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Zároveň súd poukazuje na skutočnosť, že maloletý je v osobnej starostlivosti matky od júna 2015, kedy sa s ním matka presťahovala na územie Slovenskej republiky, tu navštevuje školu, má tu záujmové aktivity, je možné uzavrieť, že všetky potreby (tak vzdelávacie, ako aj potreby týkajúce sa zdravotnej starostlivosti, resp. záujmových činností - v C. hráva futbal) mu pokrýva matka. Otec sa na starostlivosti aktuálne nepodieľa žiadnym spôsobom (neplní si voči maloletému ani vyživovaciu povinnosť), preto je dôvodné zveriť maloletého do starostlivosti matky. Na tomto závere súdu nemení nič ani zmena v postoji otca maloletého, ktorý neskôr v priebehu konania začal odmietať akceptovať právomoc súdov Slovenskej republiky konať a rozhodovať vo veciach starostlivosti o maloletého, keď odkazoval na rozhodnutia súdu civilných sporov v kraji B., štát

S., oddelenie pre rodinné veci, ktorý v minulosti vo veciach týkajúcich sa starostlivosti o maloletého rozhodoval.

17. Pokiaľ ide o styk otca maloletého s maloletým, je potrebné uviesť, že vzťah medzi maloletým a jeho otcom sa od času, kedy matka premiestnila maloletého na územie Slovenskej republiky z USA v lete v roku 2015 vyvíjal. Kým v čase rozhodovania odvolacieho súdu v návratovom konaní (v jeseni 2016) bolo práve psychické rozpoloženie a obavy maloletého dôvodom, prečo odvolací súd nenariadil návrat maloletého, aktuálne možno považovať vzťah maloletého k otcovi za výrazne zlepšený. Medzičasom maloletý začal s otcom komunikovať, telefonuje s ním, stretli sa aj osobne v O., kde bol maloletý na dovolenke. Maloletý je s aktuálnym spôsobom a rozsahom styku s otcom spokojný, považuje ho za postačujúci a s ohľadom na skutočnosť, že v máji v roku 2022 dosiahne maloletý vek 15 rokov, súd považoval ním prejavovaný názor aj pokiaľ ide o rozsah styku s otcom za relevantný do takej miery, aby akceptoval, že styk s otcom bude realizovaný v závislosti do vzájomnej dohody maloletého a jeho otca a nie je ho preto potrebné v súčasnosti osobitne upravovať.

18. Pokiaľ ide o právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok, toto právo patrí obom rodičom maloletého, a súd nevidel v konaní žiaden dôvod, prečo by otec mal byť z realizácie ktoréhokoľvek z týchto práv vylúčený. Pôvodne matka navrhovala, aby súd upravil aj v prípade zastupovania maloletého a aj v prípade správy majetku maloletého toto právo len jej, neskôr už v podaní z 03.02.2022 navrhovala matka, aby súd rozhodol, že právo zastupovať maloletého budú mať obaja rodičia, s tým, že právo spravovať majetok maloletého bude mať len matka. Na takúto úpravu ale súd nevidel žiaden dôvod, obzvlášť, ak sa má otec aj podľa výroku rozhodnutia uloženou povinnosťou podieľať na tvorbe majetku maloletého (formou povinnosti prispievať výživným na tvorbu úspor maloletého). Súd preto aj v prípade práva spravovať majetok maloletého toto upravil obom rodičom.

19. Otec v konaní navrhoval nahradiť súhlas matky so zmenou priezviska maloletého. Poukazoval pritom na to, že maloletý mal po narodení priezvisko Z., s týmto priezviskom mu bol vydaný aj rodný list príslušným orgánom v USA. Je potrebné uviesť, že práve obsah údajov v rodných listoch maloletého vydaných tak príslušným orgánom v USA, ako aj v rodných listoch maloletého vydaných na území Slovenskej republiky (resp. rozpor medzi týmito údajmi) viedol k tomu, že súd dlho nemal ustálené, či môže konať s otcom maloletého, nakoľko v rodičmi zakladaných rodných listoch nebol uvedený, a treba uviesť, že sa tak stalo primárne aj v dôsledku konania matky po narodení maloletého neskôr aj v dôsledku konania otca, hoci jeho adekvátnou súčinnosťou by sa minimálne zásadný rozpor týkajúci sa údajov o otcovi maloletého podarilo relatívne rýchlo odstrániť (napr. súhlasným vyhlásením rodičov o otcovstve, či už pred orgánom matriky alebo pred súdom). Do spisu bolo založených viacero rodných listov maloletého. Na č. I. 46 je to rodný list maloletého z 05.02.2008, vydaný osobitnou matrikou Ministerstva vnútra SR kde otec maloletého nie je uvedený, meno maloletého je S., priezvisko je D.. Na č. I. 41 v spise je to rodný list z 25.02.2008, vydaný osobitnou matrikou Ministerstva vnútra SR, kde otec maloletého nie je uvedený, meno maloletého je S., priezvisko je D.. Na č. I. 49 v spise je rodný list vydaný v USA v štáte S., vydaný dňa 22.04.2010, kde otec nie je uvedený, meno maloletého je S., priezvisko je Z.. Na č. I. 53 v spise je rodný list vydaný dňa 25.10.2007 v štáte S., otec nie je uvedený, meno maloletého je S., priezvisko je Z.. Otec maloletého je uvedený v rodnom liste na č. I. 111 v spise, meno maloletého je S., priezvisko je Z., rodný list bol vydaný 17.07.2015 v USA v štáte S. (tento rodný list však nebol vybavený apostilou). Rodný list opatrený apostilou, v ktorom bol uvedený otec maloletého, založila matka maloletého do spisu až na pojednávaní dňa 04.10.2021 (prakticky päť rokov po podaní návrhu) a až následne, 20.10.2021 doložila aj rodný list vedený osobitnou matrikou Ministerstva vnútra SR, vydaný dňa 11.10.2021, kde už bol uvedený aj otec maloletého. Do založenia rodného listu opatreného apostilou pritom súd nemohol konať s otcom (jeho otcovstvo nebolo relevantným spôsobom osvedčené), pričom rodičia mali vo svojej dispozícii vyriešenie tejto otázky, ak aj nie včasným doručením apostilovaného rodného listu, tak potom súhlasným vyhlásením rodičov pred orgánom matriky, prípadne pred súdom. Nie bez významu je tiež skutočnosť, že situáciu, kedy otec bol vymazaný z rodného listu maloletého v USA, spôsobila matka, potom, ako následne po súhlasnom určení otcovstva požiadala (v súlade s právnymi predpismi USA) o výmaz otca z rodného listu maloletého (táto skutočnosť nebola medzi rodičmi maloletého ani sporná). Pokiaľ však ide o samotný návrh otca, o nahradenie súhlasu matky so zmenou priezviska maloletého, tento súd už v súčasnosti nepovažoval ani za dôvodný, a ani súladný so záujmom maloletého. Aj z vyššie uvedeného je zrejmé, že priezvisko otca nemohlo byť slovenskou matrikou v roku 2008 pri vydaní rodného listu maloletého podľa predpisov slovenského práva v rodnom liste uvedené a to predovšetkým s odkazom na ustanovenie na § 4 ods. 5 zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku

v znení neskorších predpisov (Ak nie je otec dieťaťa známy, dieťa nadobúda priezvisko matky, ktoré má matka v čase jeho narodenia.). Nakoľko teda otec dieťaťa nebol v rodnom liste uvedený, nemohol byť maloletý ani zapísaný s priezviskom otca. Matka so zmenou priezviska nesúhlasila, argumentovala, že s ním nesúhlasí ani maloletý. Maloletý súdu pri pohovore uviedol, že je stotožnený s priezviskom D., toto priezvisko používa, odkedy je na Slovensku (od leta 2015), v súčasnosti si nevie zmenu predstaviť, hoci do budúca ju nevylúčil. Samotný zákon č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov v ustanovení § 7 ods. 4 vyžaduje pre zmenu priezviska osoby staršej ako 15 rokov jej súhlas. Maloletý dosiaha vek 15 rokov 19.05.2022, súd rozhodoval 24.02.2022, teda necelé tri mesiace pred nadobudnutím veku, kedy by už súhlas maloletého bol priamo podmienkou pre otcom požadovanú zmenu priezviska, súd preto vyjadrený názor maloletého akceptoval, a návrhu na nahradenie súhlasu matky, pokiaľ ide o zmenu priezviska, nevyhovel. Skutočnosť, že súd nevyhovel návrhu na nahradenie súhlasu matky so zmenou priezviska maloletého bola aj dôvodom zamietnutia návrhu otca na prerušenie konania, obsiahnutého v podaní z 29.11.2021 (č. I. 446 v spise).

20. Pokiaľ ide o návrh otca na určenie otcovstva, doručený súdu 06.05.2019 (č. I. 250 v spise), konanie o ňom súd zastavil, jednak z dôvodu, že samotný otec vzal tento návrh podaním zo dňa 17.12.2019 späť (č. I. 329 v spise), s čím matka súhlasila podaním zo dňa 01.10.2020 (č. I. 348 v spise), a jednak, otázka otcovstva bola v konaní preukázaná predložením apostilovaného rodného listu matkou dňa 04.10.2021 a následne aj predložením rodného listu vydaného osobitnou matrikou Ministerstva vnútra SR (súdu doručené 20.10.2021), kde v oboch už bol otec uvedený. Otázka určenia otcovstva tak v konaní bola vyriešená a preto vedenie osobitného konania o určenie otcovstva stratilo význam.

21. Výrokom IX súd upravil povinnosť matky informovať otca o maloletom, najmä o jeho fyzickom a duševnom zdraví, vrátane každej návštevy pediatra alebo odborného lekára, o jeho výsledkoch v škole, o výchovných a pedagogických opatreniach, o všetkých mimoškolských, športových, kultúrnych aktivitách maloletého, spolu s aktuálnou fotografiou maloletého. Táto povinnosť bola upravená v uznesení Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 14.11.2017, č. k. 16P/1/2017-20, potvrdenom uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/592/2017-46 zo dňa 12.01.2018. Napriek tomu, že kontakt maloletého s otcom aktuálne prebieha, spravuje sa ich vzájomnou dohodou, pričom súd akceptoval prejavovaný názor maloletého, súd zároveň uzavrel, že na to, aby bol otec maloletého relevantným spôsobom informovaný o maloletom, je potrebné, aby tieto informácie dostával od druhého, preferenčného rodiča, teda od matky, ktorej je týmto rozsudkom maloletý zverený do osobnej starostlivosti. Touto úpravou sa zároveň zabezpečí, aby sa otec, ako druhý rodič dostal k všetkým relevantným informáciám súvisiacim so starostlivosťou o maloletého. Jedná sa o právo otca, zakotvené v ustanovení § 24 ods. 5 zákona o rodine, v spojení s § 36 ods. 1 zákona o rodine.

22. Pokiaľ ide o úpravu vyživovacej povinnosti otca súd túto upravoval pri zohľadnení oprávnených potrieb maloletého, a súčasnom prihliadnutí na možnosti oboch rodičov, ako aj na skutočnosť, že o maloletého sa stará matka.

23. Matka v čase podania návrhu pracovala ako lektorka angličtiny a zároveň v oblasti realitnej činnosti, pričom jej mesačný disponibilný príjem (aj so štátnymi sociálnymi dávkami) dosahoval sumu 1.000 eur mesačne (zistené z informatívneho výsluchu matky, č. I. 42 v spise). Podľa daňových priznaní za roky 2016 až 2020 (č. I. 394 až 398 v spise, resp. 494 až 537 v spise) dosiahla matka v roku 2016 úhrn príjmov vo výške 12.427 eur a základ dane 8.518,64 eur a daňovú povinnosť vo výške 1.618,54 eur v roku 2017 úhrn príjmov 16.074,38 eur, základ dane 13.052,08 eur a daňovú povinnosť vo výške 2.479,89 eur, v roku 2018 úhrn príjmov 14.975,00 eur, základ dane vo výške 8.161,38 eur a daňovú povinnosť vo výške 1.550,66 eur, v roku 2019 úhrn príjmov 14.710 eur, základ dane vo výške 6.695,57 eur a daňovú povinnosť vo výške 1.272,15 eur a v roku 2020 úhrn príjmov vo výške 20.025,30 eur, základ dane výške 2.738,33 eur a daňovú povinnosť vo výške 410,75 eur. Matka je zároveň jedinou spoločníčkou spoločnosti B. ktorá v roku 2020 nedosiahla žiaden príjem, a hospodárila so stratou 2.358,56 eur (č.I. 482 v spise). Matka je zároveň vlastníčkou motorového vozidla A., r. v. 2018, ktorý obstarala na leasing v roku 2020. Svoje výdavky matka vyčíslila vo výške 760 eur mesačne na splátku hypotéky, 200 eur mesačne na inkaso platieb spojených s užívaním bytu, 50 eur mesačne na úhradu za elektrinu, 28 eur mesačne na úhradu za TV a internet, 190 eur mesačne za splátku úveru na auto, 10 eur mesačne za náklady na poisťku auta, 50 eur mesačne za benzín, 500 eur mesačne za jedlo a 125 eur mesačne za lieky a hygienické potreby (náklady, s výnimkou stravy, preukázala pohybmi na účte na č. I. 400 až 408

v spise, pričom je zároveň potrebné uviesť, že náklady na jedlo a lieky už v sebe zahŕňajú aj náklady na maloletého (vyplýva to z rozpisu na č. I. 409 v spise).

24. Otec svoje majetkové pomery odmietol akokoľvek preukazovať, argumentoval pritom, že to nepovažuje za potrebné, a to s ohľadom na skutočnosť, že neuznával právomoc slovenských súdov rozhodovať o úprave práv a povinností vo vzťahu k maloletému. Matka tvrdila, že otec sa zaoberá podnikaním v oblasti tvorby softvéru, pričom jeho mesačný príjem je okolo 40.000 amerických dolárov, poukazovala pritom na daňové priznanie otca za rok 2011 a 2014, keď v roku 2011 mal otec dosiahnuť príjem 207.000 dolárov, a v roku 2014 príjem 280.000 dolárov. Tieto príjmy súd nepovažoval za preukazné vo vzťahu k obdobiu, za ktoré súd skúmal možnosti rodičov. Ďalšie dokazovanie vo vzťahu k majetkovým pomerom otca súd nepovažoval za hospodárne, ani za súladné so záujmami maloletého (napokon samotná matka uvádzala, že takéto dokazovanie by len ešte viac predĺžilo konanie a nesúhlasila s ním). Konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému trvá od konca roku 2016 (hoci je potrebné uviesť, že dôvodom bolo, že hlavným dôvodom tejto dĺžky konania je, že až na konci roku 2021 sa podarilo ustáliť otázku otcovstva maloletého). Aj pokiaľ ide o matkou zakladané doklady k majetkovým pomerom otca (č. I. 423 až 428 v spise), ako aj jej popis finančnej situácie otca, súd nemohol tieto považovať za preukazné vo vzťahu k majetkovým pomerom otca v relevantnom období. Vzhľadom na skutočnosť, že v konaní ani samotný otec maloletého nespochybňoval, že vykonáva podnikateľskú činnosť, súd považoval v konkrétnom prípade za odôvodnené aplikovať ustanovenie § 63 ods. 1 zákona o rodine, a vychádzať z prezumpcie, že otec dosahuje príjem rovnajúci sa dvadsaťnásobku sumy životného minima. Pre obdobie od 01.07.2016 do 30.06.2017 tak tento príjem predstavuje mesačne 3.968,09 eur (198,09 eur x 20), pre obdobie od 01.07.2017 do 30.06.2018 je to 3.989,60 eur (199,48 eur x 20), pre obdobie od 01.07.2018 do 30.06.2019 je to 4.101,40 eur (205,07 eur x 20), pre obdobie od 01.07.2019 do 30.06.2020 je to 4.204 eur (210,20 eur x 20), pre obdobie od 01.07.2020 do 30.06.2021 je to 4.296,60 eur (214,83 eur x 20), pre obdobie od 01.07.2021 do 30.06.2022 je to 4.301,20 eur (218,06 eur x 20) a pre rok 2022).

25. Potreby maloletého matka v návrhu vyčíslila na sumu cca. 630 eur mesačne (594,10 eur mesačné pravidelné výdavky 106,51 eur náklady na stravu, 93,44 eur náklady na reštaurácie, 19,92 eur náklady na drogériu, 113,05 náklady na oblečenie, 55,36 eur náklady na školské pomôcky, 10,86 eur náklady na lieky, 32,66 eur náklady na hračky, 10 eur náklady na kaderníka, 21,48 eur náklady na športové potreby, 130,82 eur iné náklady) a 430 eur ročné náklady (30 eur na rodičovské združenie, 5 eur na triedny fond, 60 eur na školské aktivity ako výlety, divadlo, koncert, 50 eur na plávanie, 20 eur náklady na návštevy u lekára, 50 eur náklady na zubára, 55 eur na zábavu - aquapark, 100 eur na kultúrne aktivity, 60 eur na knihy). Po prepočte tak mesačné náklady predstavovali okolo 630 eur mesačne. Matka neskôr prepočet nákladov upravila, k 30.05.2018 ich vyčíslila v sume 930 eur mesačne a neskôr v podaní zo dňa 19.10.2021 1.492 eur mesačne. Otec výdavky matky spochybňoval, za reálne považoval výdavky vo výške okolo 352 eur mesačne, spochybňoval výdavky na reštaurácie, školské pomôcky a položku iné výdavky. Súd považoval matku vyčíslené výdavky na oprávnené potreby maloletého vo výške okolo 630 eur mesačne za primerané (je potrebné uviesť, že matka zabezpečuje maloletému všetky potreby vrátane zabezpečenia bývania, preto aj náklady v položke „iné“ sú oprávnené), prihládajúc pritom prezumované možnosti otca a skutočnosť, že maloletý má právo podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča. Skutočnosť, že otec v konaní rezignoval na preukazovanie svojich príjmov a výdavkov nemôže byť na príťaž maloletému dieťaťu, súd mal preto pri možnostiach otca za preukázané, že je v jeho možnostiach podieľať sa na vyšších oprávnených výdavkoch na maloletého. Pokiaľ ide o vyčíslené výdavky vo výške 930 eur mesačne., resp. 1.492 eur mesačne, ak ich aj matka vynakladá v tvrdenej výške, súd ich v tejto výške nepovažuje za primerané. V prvom prípade by sa jednalo o takmer 50 % - tné navýšenie výdavkov za obdobie roka a pol a v druhom prípade viac ako 100 % - tné navýšenie výdavkov, oproti pôvodnému vyčísleniu. Aj keď by sa v druhom prípade jednalo o navýšenie výdavkov v priebehu obdobia prevyšujúceho päť rokov, súd nepovažoval také navýšenie za primerané. Vychádzajúc z oprávnených potrieb maloletého zodpovedajúcich sume cca. 630 eur mesačne, zohľadňujúc skutočnosť, že o maloletého sa stará výlučne matka, súd považoval za primerané, aby sa otec, s ohľadom na jeho možnosti, podieľal na oprávnených potrebách maloletého pomerom 3/4, čo zodpovedá sume 470 eur mesačne. Pri určovaní oprávnených potrieb maloletého súd zároveň v konkrétnom prípade, s ohľadom na obdobie, za ktoré posudzoval predpoklady pre určenie výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletému, považoval za dôvodné, posudzované obdobie rozdeliť, pričom za relevantnú podstatnú zmenu na strane maloletého považoval zmenu školy, ktorú maloletý od 01.09.2021 navštevuje a z ktorej návštevou je navyše spojená úhrada školeného vo výške 276 eur mesačne. Súd zároveň od septembra

2021 považoval za dôvodné prihliadnúť aj na vývoj životných nákladov (navýšenie v dôsledku inflácie o 10 %), skutočnosť, že maloletého oprávnené potreby súvisiace s vekom sa časom zvýšili aj bez ohľadu na rast životnej úrovne v dôsledku rastu životných nákladov (týka sa to predovšetkým voľnočasových aktivít a športových aktivít, maloletý hráva futbal súťažne, zároveň sa venuje malému futbalu súťažne) a zároveň, škola, ktorú maloletý navštevuje, je spojená s úhradou školného vo výške 276 eur mesačne. Súd tak ustálil zvýšené náklady na maloletého od 01.09.2021 vo výške cca. 1.000 eur mesačne (pôvodná suma 630 eur mesačne navýšená o 10 %, náklady na školu zvýšené o školné vo výške 276 eur a zvýšené náklady na voľnočasové a športové aktivity súvisiace s vekom maloletého). Súd preto považoval za dôvodné, znovu zohľadňujúc možnosti otca, aby sa otec s účinnosťou od 01.09.2021 podieľal na výžive maloletého sumou 750 eur mesačne, čo znovu predstavuje 3/4 súdom ustálených nákladov na oprávnené potreby maloletého. Nakoľko sa matka domáhala sumy spotrebného výživného vo výške 1.500 eur mesačne, súd v prevyšujúcej časti návrh matky vo vzťahu k spotrebnému výživnému zamietol. Zároveň súd rozhodol o povinnosti otca na úhradu zročného výživného, k výške ktorého dospel tak, že určené výživné vynásobil počtom celých mesiacov od podania návrhu matkou, za ktoré je už výživné zročné - január 2017 až február 2022, teda 62 mesiacov, pričom obdobie do 31.08.2021 vynásobil sumou 470 eur mesačne ($56 \times 470 = 26.320$ eur), obdobie od 01.09.2021 do 28.02.2022 vynásobil sumou 750 eur ($6 \times 750 = 4.500$ eur) a k tomu pripočítal pomernú sumu zodpovedajúcu mesiacu december 2016 ($470/31 = 15,16$ eur, potom $15,16 \text{ eur} \times 13 \text{ dní} = 197,08$ eur). Suma zročného spotrebného výživného tak predstavuje sumu 31.017,08 eur, na ktorej úhradu súd uložil otcovi povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

26. S ohľadom na prezumované možnosti otca považoval súd za dôvodný aj postup podľa ustanovenia § 63 ods. 3 zákona rodiny, ktorý umožňuje okrem výživného na úhradu oprávnených nákladov maloletého dieťaťa stanoviť aj povinnosť uhrádzať výživné na tvorbu úspor maloletého dieťaťa. Ak teda mal súd v konaní prezumované možnosti otca zodpovedajúce sume okolo 4.000 eur, resp. presahujúce túto sumu, súd mal za to, že je v záujme maloletého, aby otec prispieval maloletému aj výživným na tvorbu úspor. Matkou požadované výživné na tvorbu úspor nepovažoval súd za primerané, predstavovalo by samo o sebe približne 25 % prezumovaného príjmu otca, pričom okrem toho je otcovi uložená výživovacia povinnosť titulom spotrebného výživného. Výšku spotrebného výživného súd stanovil vo výške zodpovedajúcej približne 10 % prezumovaného príjmu otca, teda v sume 400 eur mesačne. Táto suma spolu so sumou určeného spotrebného výživného sa stále považuje intervale 20 až 30 percent disponibilného prezumovaného príjmu otca, súd mal preto za to, že je v možnostiach otca popri stanovenom spotrebnom výživnom podieľať sa aj na tvorbe úspor maloletého, ktoré maloletému môžu uľahčiť osamostatnenie, prípadne vyrovnať sa prípadnými zvýšenými nákladmi z dôvodu neočakávanej udalosti. Povinnosť uhrádzať výživné na tvorbu úspor súd uložil na osobitný účet maloletého, ktorý je matka povinná zriadiť do piatich dní od doručenia rozsudku, s tým, že použitie týchto prostriedkov rodičmi maloletého nie je možné považovať za bežný úkon a bude vyžadovať schválenie súdom. Nakoľko matkou požadované výživné na tvorbu úspor vo výške 1.000 eur mesačne súd nepovažoval za primerané, v prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietol aj v prípade výživného na tvorbu úspor. Aj v prípade výživného na tvorbu úspor vznikla povinnosť uhradiť zročné výživné. Za 62 celých mesiacov predstavuje zročné výživné sumu 24.800 eur, za mesiac december 2016 pomerná časť sporiaceho výživného za 13 dní predstavuje 167,70 eur ($400/31 = 12,9$ eur za jeden deň, potom $12,9 \times 13 \text{ dní} = 167,70$ eur), spolu zročné výživné je tak 24.967,70 eur. Na úhradu zročného výživného súd taktiež uložil otcovi maloletého lehotu 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

27. O trovách konania súd rozhodoval podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Poučenie: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bratislava IV, písomne v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.